

Despre Barbu Stefanescu-Delavrancea

"Dezlantuirea oratorica este extraordinara, truculenta sublima, la nivelul poeziei lui V. Hugo si M. Eminescu."

G. Calinescu

Cel mai stralucit orator al Romaniei contemporane, cum il numea Titu Maiorescu, romantic visator si fantast prin structura, receptand realismul si naturalismul, pasionat de pictura si de folclorul national, a debutat in 1883 cu nuvela de inspiratie rurala Sultunica (motivul folcloric al zburatorului - analizeaza o dragoste nefericita).

Delavrancea este prozator si dramaturg.

Proza lui Delavrancea cuprinde schite (Bunicul. Bunica) si nuvele, din care se detaseaza Domnul Vucea prin finetea analitica a sufletului infantil.

Nuvelistica sa, cu infiltratii naturaliste in unele dintre opere (Zobie, Milogul), propune tipuri umane: inadaptatul (Parazitii, Liniste, Trubadurul), parazitii sociali (Iancu Moroi, Parazitii), dascalul pedant si ingamfat (Domnul Vucea), avarul (Hagi-Tudose - pe care a si dramatizat-o).

Aparitia trilogiei istorice Apus de soare (1909), Viforul (1910) si Luceafarul (1911) a constituit o veritabila revelatie in literatura noastra. Primele drame istorice fusesera: Razvan si Vidra a lui B. P. Hasdeu (1867); Des-pot-Voda de Al. Davila (1902).

In trilogia sa, Delavrancea evoca artistic momente din timpul voievozilor stefan cel Mare, stefanita si Petru Rares, titlurile pieselor fiind metaforice.

Elementul unificator al trilogiei este ideea dragostei de patrie, intruchipata in figura lui stefan, prezent, intr-un fel sau altul, in toate cele trei piese ale trilogiei.

Actiunea dramei Apus de soare este plasata la inceputul secolului al XVI-lea, in ultimul an al domniei lui stefan cel Mare. Delavrancea deplaseaza accentul dramei de la conflictul exterior, al fortelor opuse, pe planul interior, psihologic al eroului.

Conturat in doua ipoztaze, perfect verosimile, stefan omul si domnul, realizarea artistica a personajului confirma talentul lui Delavrancea. Meritul scriitorului consta in relevarea framantarilor acestui om de exceptie, dandu-i o maretie sublima prin invingerea slabiciunilor omenesti.

Ca domn, stefan atinsese culmea gloriei, a superioritatii si a autoritatii sale necunoscute. Identificandu-se cu interesele Moldovei, stefan a dus o politica inteleapta, sprijinindu-se pe mica boierime si pe razesi, cin'stindu-l pentru credinta fata de domn si tara, facand ordine si legi drepte, centralizand puterea si autoritatea deplina in scopul apararii tarii. De aceea, putinii boieri uneltitori, ca paharnicul Ulea, stolnicul Dragan si jitnicerul Stavar tremura la gandul sabiei scurtatoare de capete, punandu-si nadejdea in boala, batranetea si sfarsitul omului stefan.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

---

stefan este copleșitor prin personalitatea sa, el își domina evident adversarii, care îi recunosc meritele.

Ca domn, el își păstrează nestirbit entuziasmul viteazului dintotdeauna. Va întreprinde expediția din Pocuția. de unde se întoarce cu ranile vechi sângerând (actul II, scena IV).

Conflictul psihologic se nuantează și devine puternic din momentul în care stefan află de uneltirile lui Ulea de la Oana, fiica sa naturală.

Convinsi că rana de la picior va grăbi sfârșitul voievodului, boierii uneltitori vorbesc despre domn ca aparținând trecutului. Ei nu-i pot ierta voievodului reducerea privilegiilor, sprijinirea acestuia pe răzesime sau pe cei pe care-i ridicase în ranguri pentru meritele lor,

Sabia domnitorului devine simbol, semn al puterii, al tronului - fapt de care stefan-Domnul este conștient.

Cuvintele patetice ale lui stefan exprimă într-o viziune apoteotică ideea de patriotism, un veritabil testament pe care-l lasă pentru totdeauna urmașilor.

Vorbirea personajului are rezonanțe profetice. Metaforele grandioase îl conturează monumental, cu adânci ecouri, într-o linie ascendentă a dozării efectelor, atingând sublimul.

Domnul învinge slăbiciunile omului și, pedepsindu-i exemplar pe uneltitori, face astfel ultimul act de dreptate în vederea îndeplinirii voinței și a misiunii sale politice.

Scena încoronării lui Bogdan, fiul voievodului, îl proiectează mareț și simbolic.

Vorbirea metaforică din monologul său interior iradiază lirismul. într-o atmosferă romantică, natura dezlantuită marchează tumultul din sufletul voievodului.

Voința domnului e adânc legată de tradiție: "S-a împlinit legea."

Gestul aruncării sabiei este și el simbolic, susținând ideea îndeplinirii voinței autorității supreme în stat: "Ți-ai împlinit menirea ca și mine!".

Voievodul apare construit vizionar, exprimând idealurile de libertate și de independență națională ale poporului său, identificându-se cu acesta și devenind un simbol.

Drama Apus de soare - spunea G.Călinescu - "este o capodoperă a dramaturgiei oratorice și nu mai puțin o dramă de observație a tipicului, singura din literatura noastră în care acestea se unesc reciproc."